

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ**Milletlerarası Anlaşma****Karar Sayısı : 92/3723**

12 Şubat 1992 tarihinde Ankara'da imzalanan ve 19/11/1992 tarihli ve 3844 sayılı Kanun ile onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 23/11/1992 tarihli ve EİGY-I-7282 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 24/11/1992 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Turgut ÖZAL
Cumhurbaşkanı

Süleyman DEMİREL
Başbakan

İ TEZ
Devlet Bakanı ve Başb. Yrd. V.

E. CEYHUN
Devlet Bakanı V

T. ÇİLLER
Devlet Bakanı

E CEYHUN
Devlet Bakanı

İ. TEZ
Devlet Bakanı

A GÖNEN
Devlet Bakanı

İ. AKYOL
Devlet Bakanı

G. ERGENEKON
Devlet Bakanı

O KILERCİOĞLU
Devlet Bakanı

M. KAHRAMAN
Devlet Bakanı

M BATALLI
Devlet Bakanı V

M. A. YILMAZ
Devlet Bakanı

E ŞAHİN
Devlet Bakanı

Ş. ERCAN
Devlet Bakanı

M BATALLI
Devlet Bakanı

M S OKTAY
Adalet Bakanı

N. AYAZ
Millî Savunma Bakanı

İ. SEZGİN
İçişleri Bakanı

O. KUMBARACIBAŞI
Dışişleri Bakanı V.

S ORAL
Maliye ve Gümrük Bakanı

K. TOPTAN
Millî Eğitim Bakanı

O KUMBARACIBAŞI
Bayındırlık ve İskan Bakanı

Y AKTUNA
Sağlık Bakanı

K TOPTAN
Ulaştırma Bakanı V

N. CEVHERİ
Tarım ve Köyişleri Bakanı

M MOĞULTAY
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M MOĞULTAY
Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

E FARALYALI
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

D F. SAĞLAR
Kültür Bakanı

A. ATEŞ
Turizm Bakanı

V. TANIR
Orman Bakanı

B D. AKYÜREK
Çevre Bakanı

**Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Yatırımların Karşılıklı
Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma**

Türkiye Cumhuriyeti ve Japonya,

İki ülke arasındaki ekonomik işbirliğini kuvvetlendirmeye istekli olarak,

Herbir ülkenin sınırları dahilinde, diğer ülkenin vatandaş ve şirketlerinin yatırımlarının ve buna bağlı faaliyetlerinin korunması için uygun muamele yapılmasını sağlayacak uygun koşulların yaratılmasına niyet ederek ve

Yatırımların teşviki ve korunması her iki ülkenin ekonomilerinin yararına, sermaye ve teknoloji akımını harekete geçireceğini kabul ederek, aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır;

MADDE 1

İş bu Anlaşmada;

(1) "Yatırımlar" terimi, aşağıda belirtilenler dahil olmak üzere, her türlü mal varlığını kapsar:

(a) Hisse ve bir şirkete katılımın diğer şekilleri;

(b) Yatırımla ilgili ekonomik bir değeri bulunan ve sözleşme konusu işten kaynaklanan hak ve para alacağı;

(c) Taşınır ve taşınmaz mallarla ilgili haklar;

(d) Buluş patentleri, ticari markalar, ticari isimler, ticari etiketler, diğer endüstriyel mallar ve know-how ile ilgili haklar ve;

(e) Tabii kaynakların çıkartılması ve kullanılmasını da içeren haklar.

(2) "Hasılatlar" terimi özellikle, kâr, faiz, sermaye kazancı, temettü, royalti ve ücretler olmak üzere bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder.

(3) "Vatandaşlar" terimi, bir Akit Tarafa bağlı olarak, o Akit Tarafın vatandaşlığına sahip olan gerçek kişileri ifade eder.

(4) "Şirketler" terimi, sınırlı sorumlu olsun veya olmasın ve parasal kâr olsun veya olmasın, kurumları, şirketleri, iş ortaklıklarını ve diğer varlıkları ifade eder. Bir Akit Tarafın yürürlükteki kanunlarına ve mevzuatına uygun olarak kurulmuş ve merkezi bu ülkenin sınırları içinde bulunan şirketler sözkonusu Akit Tarafın şirketi sayılacaktır.

MADDE 2

1. Herbir Akit Taraf, yürürlükteki kanun ve yönetmeliklerince sağlanan yetkilere bağlı kalarak, diğer Akit Tarafın vatandaş ve şirketlerinin kendi ülkesinde yapacağı yatırımları teşvik edecek uygun koşullar sağlayacak ve aynı yetkiler ışığında sözkonusu yatırımlara izin vereceklerdir.

2. Akit Taraflardan herhangi birinin vatandaş ve şirketleri, diğer Akit Tarafın ülkesinde yapacağı yatırımların kabulü ile ilgili hususlarda, bir üçüncü ülkenin vatandaş ve şirketlerine uygulanan muameleden daha az elverişli muameleye tabi tutulmayacaklardır.

MADDE 3

1. Akit Taraflardan herhangi birinin vatandaş ve şirketleri, diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımlar, hasılatlar ve yatırımlara bağlı faaliyetlere ilişkin konularda, bir üçüncü ülkenin vatandaş ve şirketlerine uygulanan muameleden daha az elverişli muameleye tabi tutulmayacaklardır.

2. Akit Taraflardan herhangi birinin vatandaş ve şirketleri, diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımlar, hasılatlar ve yatırımlara bağlı faaliyetlere ilişkin konularda ikinci Akit Tarafın vatandaş ve şirketlerine uygulanan muameleden daha az elverişli muameleye tabi tutulmayacaklardır.

3. Bu maddenin 1. ve 2. paragraflarında sözü geçen "Yatırımlara Bağlı Faaliyetler" terimi aşağıdakileri kapsamaktadır.

(a) Şube, acenta, büro, fabrika ve işin yapılmasına elverişli diğer kuruluşların idare ettirilmesi,

(b) Kurmuş oldukları veya almış oldukları firmaların kontrolü ve yönetimi,

(c) Muhasebeci, teknik uzmanlar, yönetici personel, avukatlar, vekiller ve diğer uzmanların istihdamı ve

(d) Kontratların yapılması ve işlenmesi.

4. Bu maddenin 1. ve 2. paragraflarının hükümleri, herhangi bir Akit Tarafı, diğer Akit Tarafın vatandaş ve şirketlerine, bir üçüncü ülkeyle olan mütakabiliyet esasına dayanan veya çifte vergilendirmeyi veya mali kaçakçılığı önleyen anlaşmalar nedeniyle özel vergi avantajlarının uygulanmasından yararlandırılması şeklinde yorumlanmayacaktır.

5. Bu maddenin 2. paragrafındaki hükümlere rağmen Akit Taraflardan herhangi biri, yabancı vatandaş ve şirketlerin ülkesindeki faaliyetleri ile ilgili olarak özel formaliteler koyabilir, ancak bu formalitelerin sözkonusu paragrafta açıklanan hakları ihlal etmemesi gerekmektedir.

MADDE 4

Herhangi bir Akit Tarafın vatandaş ve şirketleri, diğer Akit Tarafın ülkesinde, her dedece, haklarını koymak ve takip etmek için adli mahkemelere, idari mahkemelere ve yargı yetkisi olan her düzeydeki kuruluşlara müracaatı hususunda ikinci Akit Taraf vatandaş ve şirketlerine uygulanandan ve üçüncü bir ülkeye uygulanandan daha az elverişli muameleye tabi olmayacaktır.

MADDE 5

1. Herhangi bir Akit Tarafın vatandaş ve şirketlerinin yatırım ve hasılatları, diğer Akit Tarafın ülkesinde sürekli korunmaya ve en fazlasıyla güvenliğe sahip olacaklardır.

2. Herhangi bir Akit Tarafın vatandaş ve şirketlerinin yatırım ve hasılatları, diğer Akit Tarafın ülkesinde, kamusal bir amaçla ve uygun kanuni işlemler çerçevesinde, ayırım yapılmadan ve gecikmesiz, yeterli ve etkin tazminat karşılığında yapılmadığı sürece devletleştirilmeyecek ve millileştirilmeyecek veya bunlara eşit etkisi olan önlemlere maruz bırakılmayacaktır.

3. Bu maddenin 2. paragrafındaki hükümlerde bahsi geçen tazminat, kamulaştırmanın, millileştirmenin veya bunlara eşit etkisi olan önlemlerin başladığı veya ilan edildiği tarihten hangisi daha önce gerçekleşirse, yatırımın ve hasılatlarının bu tarihteki normal piyasa değerine tekabül edecektir, ancak sonuçta gerçekleşen el koymayla ilgili beklentiler nedeniyle piyasa değerinde meydana gelen düşmeler dikkate alınmayacaktır. Bu tür tazminat gecikmesizin ödenecek ve ödeme zamanına kadar geçen süreyi gözönüne alan uygun bir faizi de kapsayacaktır. Sözkonusu tazminat nakte çevrilebilecek ve serbestçe transfer edilebilecek ve eğer tazminat, kamulaştırmanın, millileştirmenin veya bunlara benzer etkisi olan önlemlerin gerçekleştiği tarihte ödenmiş olsaydı vatandaş ve şirketlerin bulunacakları durumdan daha az elverişli bir durumda olmaları önleneyecek bir şekilde ödenecektir.

4. Herhangi bir Akit Tarafın vatandaş ve şirketleri, bu maddenin 1-3 paragrafları hükümlerinde öngörülen şartlar gereğince, diğer Akit Tarafın ülkesinde, bu Akit Tarafın vatandaş ve şirketlerinden veya üçüncü bir ülkenin vatandaş ve şirketlerinden daha az elverişli muameleye tabi olmayacaklardır.

MADDE 6

Bir Akit Tarafın ülkesinde savaş hali veya olağanüstü hal nedeniyle zarara uğrayan diğer Akit Tarafın yatırımları, hasılatları ve yatırımlarıyla ilgili faaliyetlerine, savaş çıkması veya olağanüstü hal nedeniyle tedbir alan birinci Akit Tarafın vatandaş ve şirketleri ya da üçüncü bir ülkenin vatandaş ve şirketlerinden daha az elverişli muamele uygulanmayacaktır. Bu maddeye göre ödemeler yapılması halinde, bu ödemeler nakte çevrilebilir ve serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

MADDE 7

Herhangi bir Akit Tarafın garantörü, diğer bir Akit Tarafın vatandaş veya şirketine, bu ülkede yürürlükte olan kanunlara ve yönetmeliklere uygun garanti kapsamında sözkonusu Akit Tarafın yatırımları ve hasılatlarıyla ilgili olarak ödeme yaparsa, ikinci Akit Taraf, ilk Akit Tarafın vatandaş veya şirketinin yatırım veya hasılatları için yapılan böyle bir ödemeye ilgili hak veya alacaklarını garantöre devredebileceğini ve ilk Akit Tarafın garantörünün hak ve alacakların bu şekilde devredilmesi nedeniyle halefiyetine, madde 5'in 2-4 paragrafları, madde 6 ve madde 8'in hükümleri, tüm değişiklikleri ile birlikte sözkonusu maddeler kapsamında yaklaşık olarak uygulanacaktır.

MADDE 8

1. Herhangi bir Akit Tarafın vatandaşları ve şirketlerinin diğer Akit Tarafın ülkesine veya bu ülke dışına yapacakları yatırımla ilgili transfer serbestisi bu Akit Tarafca, aşağıdaki-lerin transferi de dahil olmak üzere garanti edilecektir;

- (1) Hasılatlar,
- (2) Borç geri ödemeleri,
- (3) Satışlardan elde edilen gelirler,
- (4) Yatırımın kısmen veya tamamen tasfiye değeri,
- (5) Madde 5'e uygun olarak ödenecek tazminat,
- (6) Madde 6'da öngörülen şartlara uygun olarak yapılacak ödemeler.

2. Olağanüstü finansal veya ekonomik hallerde, herhangi bir Akit Taraf, bu maddenin 1. paragrafının şartlarına karşı olmaksızın, kendi kanunları ve yönetmelikleri çerçevesinde, Uluslararası Para Fonu Anlaşma maddelerine uyan bir Taraf ise, bu Anlaşma maddelerine uygun olarak kambiyo kısıtlamaları uygulayabilir.

MADDE 9

İşbu Anlaşma, aynı zamanda bir Akit Tarafın sınırları içinde diğer Akit Tarafın vatandaşları ve şirketleri tarafından ilgili Akit Tarafın kanunlarına ve yönetmeliklerine uygun olarak bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce yapılmış olan yatırımlar ve hasılatlar için de geçerli olacaktır.

MADDE 10

İşbu Anlaşmada öngörülen şartlar iki Akit Taraf arasında diplomatik ve konsolosluk ilişkilerinin olup olmamasına bağlı kalmaksızın geçerli olacaktır.

MADDE 11

1. Herhangi bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın vatandaşı ya da şirketi arasında ilk Akit Taraf ülkesinde yatırımlar nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklar, uyuşmazlığın tarafları arasında mümkün olduğunca dostane bir şekilde, görüşmeler yoluyla çözümlenmeye çalışılacaktır. Bu, herhangi bir Akit Taraf vatandaşının ya da şirketinin diğer Akit Taraf ülkesinde idari ya da adli çözüm arayamayacağı anlamına gelmeyecektir. Bir Akit Tarafın vatandaşı ya da şirketinin yatırımları nedeniyle doğan bir hukuki uyuşmazlığın görüşmeler yoluyla çözümlenememesi durumunda, sözkonusu vatandaş ya da şirket istediği takdirde ve her iki Akit Tarafın da Washington'de imzalandan 18 Mart 1965 tarihli "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırımla İlgili Uyuşmazlıkların Çözümü Anlaşması"na taraf olmaları şartıyla, diğer Akit Taraf, uyuşmazlığın mezkur Anlaşma hükümleri çerçevesinde uzlaşma veya tahkime götürülmesini kabul edecektir. Mezkur Anlaşma hükümlerine uygun olarak uzlaşma ya da tahkime gönderilen uyuşmazlığın tarafları, Anlaşmanın 61. maddesi uyarınca uzlaşma ya da tahkim işlemlerinin masraflarını karşılayacaklardır.

2. Herhangi bir Akit Taraf vatandaşı ya da şirketinin yaptığı bir yatırımdan doğan uyuşmazlıkla ilgili olarak diğer Akit Taraf ülkesinde idari ya da adli çözüm için başvurulduğu takdirde, uyuşmazlık bu Maddenin 1. paragrafı hükümlerinde aşıta bulunulan tahkime götürülmeyecektir.

3. Herhangi bir Akit Taraf şirketinin yatırımından doğan hukuki bir uyumsuzluğu, bu şirketin Akit Taraftan uyumsuzluğun uzlaşma ya da tahkime götürülmesini istediği tarihte diğer Akit Tarafın vatandaşları ya da şirketlerince kontrol ediliyor olması durumunda ilk Akit Tarafın mezkur şirketi bu Madde hükümleri gereği Akit Taraf şirketi olarak kabul edilecektir.

MADDE 12

1. Herhangi bir Akit Taraf vatandaşı ya da şirketinin kayda değer bir hissesinin bulunduğu herhangi bir üçüncü devlet şirketine, diğer Akit Taraf ülkesinde, bu diğer Akit Taraf ile mezkur üçüncü devlet arasındaki yatırım ve yatırımların korunması konusundaki uluslararası anlaşmaların bu üçüncü devlet şirketlerine uygulanabilir olması durumu haricinde,

(1) 2. madde'nin, 2. paragrafında öngörülmesi olan koşullara istinaden, herhangi bir üçüncü ülkenin vatandaşları ve şirketlerine uygulanan önemli çıkarlardan daha az elverişli işlem uygulanmayacaktır.

(2) 3. madde, 5. madde'nin 1. ve 3. paragrafları dahil, madde 6 ve madde 9'da öngörülen koşullarla ilgili olarak, herhangi üçüncü ülke vatandaşlarına ve şirketlerine sağlanmış olan önemli çıkarlardan daha az elverişli işlem uygulanmayacaktır.

2. Bu maddenin 1. paragrafında kullanılan "önemli çıkarlar" terimi, firmanın kontrolü ve karar verme ekisi üzerinde hak tanıyan çıkarlar ile ilgilidir. Her iki Akit Tarafın vatandaşlarının veya şirketlerinin çıkarlarının önemli çıkarlar olup olmadığı, Akit Taraflar arasında, her vakada, konsültasyon ile karara bağlanacaktır.

MADDE 13

1. Akit Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanmasını etkileyecek herhangi bir durumda, bir Akit Taraf diğer Akit Tarafa hassasiyetle yaklaşacak ve görüşme için gerekli imkan taraflarca sağlanacaktır.

2. Bu Anlaşmanın, yorumu veya uygulanması ile ilgili olarak çıkabilecek bir anlaşmazlık, diplomatik yollarla düzeltilemezse konu bir karara bağlanmak üzere Tahkim Kuruluna götürülecektir. Tahkim Kurulu 3 üyeden oluşacaktır, bir Akit Tarafın diğer Akit Tarafa Tahkim Kuruluna gidilmesini isteyen bir yazısını ilemesinden sonraki 30 gün içinde her iki Akit Taraf 1'er üye görevlendirecektir, üçüncü üye ise Kurul Başkanı olarak iki üye tarafından onaylanarak ve iki tarafın vatandaşı olmaması şartı ile, diğer bir 30 gün içinde seçilecektir.

3. Şayet, bu maddenin 2. paragrafında sözü geçen koşullar içinde; üçüncü üye için, taraflarca seçilen üyeler arasında anlaşma sağlanamaz ise, Akit Taraflar Uluslararası Adalet Divanı Başkanından, iki ülkenin de vatandaşı olmayan bir üyeyi seçmesini talep ederler.

4. Tahkim Kurulu uygun bir süre içinde oy çoğunluğu ile karara varacaktır. Varılan kararlar kesin ve bağlayıcı olacaktır.

5. Her iki Akit Taraf, Tahkim Kurulunda üyelik ve uygulamada, kendi ülkesinin masraflarını kendileri karşılayacaktır. Tahkim Kurulu Başkanının görevleri nedeniyle doğacak masraflar ve geriye kalan diğer masraflar iki Akit Taraf arasında eşit olarak paylaşılacaktır.

MADDE 14

Herbir Akit Taraf, kendi ülkesine girmek ve yatırım yapmak ve bununla ilgili iş faaliyetlerini devam ettirmek üzere kalmak isteyen diğer Akit Tarafın vatandaşlarının giriş, geçici ikamet ve ikamete ilgili başvurularını, kendi kanun ve yönetmeliklerine uygun olarak, anlaşılabilir ve özenle değerlendirecektir.

MADDE 15

1. İşbu Anlaşmada, hiçbirşey, telif hakkı konusunda bir hak bahsetmek veya bir yükümlülük vermek olarak yorumlanmayacaktır.

2. İşbu Anlaşmada, hiçbirşey, 20 Mart 1883 tarihli Sınai Mülkiyet Haklarının Korunmasına ilişkin Paris Antlaşması hüküm eri uyarınca Tarafın diğer bir Akit Tarafa karşı üstlendiği yükümlülükleri ya da sonraki değişiklikleri iflah edecek şekilde yorumlanmayacaktır.

MADDE 16

1. İşbu Anlaşma, onaylanarak, onay belgeleri mümkün olan en kısa zamanda Tokyo'da teati edilecektir.

2. İşbu Anlaşma onay belgelerinin teatisinden sonraki 30. günde geçerlilik kazanacaktır. Bu Anlaşma 10 yıl süreyle geçerli olacak ve bu maddenin 3. paragrafında öngörülen şekilde sona erdirilmedikçe yürürlükte kalacaktır.

3. Her iki Akit Taraftan biri, diğer tarafa yazılı olarak 1 yıl öncesinden haber vermek şartıyla bu Anlaşmayı ilk on yılın sonunda veya daha sonraki herhangi bir zamanda sona erdirebilir.

4. İşbu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan yatırımlar ve elde edilen hasılatlar için, 1. madde'den 15. maddeye kadar olan hükümler, uygulamalar, Anlaşmanın sona eriş tarihinden sonraki 15 yıllık ek bir süre için geçerli olacaktır.

İşbu Anlaşma, ilgili Hükümetler tarafından tam olarak yetkilendirilmiş ve aşağıda imzaları bulunan temsilciler huzurunda imzalanmıştır.

İngilizce dilinde, ikişer metin halinde Ankara'da 12 Şubat 1992 tarihinde aktedilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına :

Japonya Adına :

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına ilişkin Anlaşmanın (bundan böyle "Anlaşma" olarak anılacaktır), imzalanması esnasında taraflar, Anlaşmanın ayrılmaz parçasını oluşturacak olan aşağıdaki hükümler üzerinde mutabakata varmışlardır.

Anlaşmanın üçüncü madde, ikinci paragraf hükümleriyle bağlı olmaksızın, Akit Taraflardan herhangi birinin, diğer Akit Tarafın vatandaşları veya şirketleri ile münasebetlerinde uyguladığı muamele, aşağıdaki konularla ilgili olarak üçüncü bir ülke vatandaşları veya şirketlerinin göreceği muameleden daha az elverişli olmayacak şekilde sınırlanabilir.

a) Akit Taraflardan herhangi birinin milli sicilinde hava taşıtı tescil koşulları ile bu tür kayıtlarla ilgili olarak ortaya çıkabilecek meseleler ve gemi tabiyeti, gemi iktisabı veya gemi ile ilgili herhangi bir konu;

b) Taşınmaz malın kazanılması ile ilgili tüm meseleler;

c) Halihazırda kurulmuş olan bankaların ilave şubelerinin kurulması ile ilgili tüm meseleler.

Kendi hükümetleri tarafından yeterli yetki verilmiş, tarafların huzurunda işbu protokol imzalanmıştır.

12 Şubat 1992 tarihinde, Ankara'da iki nüsha olarak İngilizce hazırlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Adına :

Japonya Adına :